

กิจกรรม

โครงสร้างของเซลล์สัตว์และเซลล์พืช

วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ว 21101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จัดทำโดย

ครูเสกสรรค์ สุวรรณสุข

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

กิจกรรม โครงสร้างของเซลล์สัตว์และเซลล์พืช

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ระดับชั้น.....

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สังเกตและอธิบายโครงสร้างและหน้าที่ของออร์แกเนลล์ที่สำคัญในเซลล์สัตว์และเซลล์พืช
2. วิเคราะห์ เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเซลล์สัตว์และเซลล์พืช

สื่อ วัสดุ อุปกรณ์

รายการ	จำนวน/กลุ่ม
1. แผนภาพโครงสร้างและส่วนประกอบของเซลล์สัตว์และเซลล์พืช	2 แผ่น
2. ดินสอสี	1 กล่อง
3. กระดาษสี A4 2 สี	สีละ 1 แผ่น
4. บัตรภาพเกมเรื่องเซลล์	1 ชุด
5. ไวท์บอร์ด (ทำด้วยฟิวเจอร์บอร์ดสีขาว) ขนาด 40 Cm x 30 Cm	1 แผ่น
6. เพลงเซลล์	1 แผ่น/คน

แนวการทำกิจกรรม

ทบทวนความคิด ตั้งคำถาม

• นักเรียนแต่ละคนคิด และแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนในกลุ่ม “สิ่งที่รู้และสิ่งที่สงสัยต้องการรู้เกี่ยวกับเซลล์”

- เขียนลงในกระดาษแผ่นเล็ก นำไปติดที่สมุดนักเรียน
- ร่วมกันพิจารณาจัดกลุ่มสิ่งที่ต้องการรู้เป็นของห้อง

<p>สิ่งที่รู้แล้วเกี่ยวกับเซลล์</p>	<p>สิ่งที่สงสัยต้องการรู้เกี่ยวกับเซลล์</p>
-------------------------------------	---

สังเกต เซลล์สัตว์ เซลล์พืช และระบายสี

เซลล์สัตว์และเซลล์พืชมีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

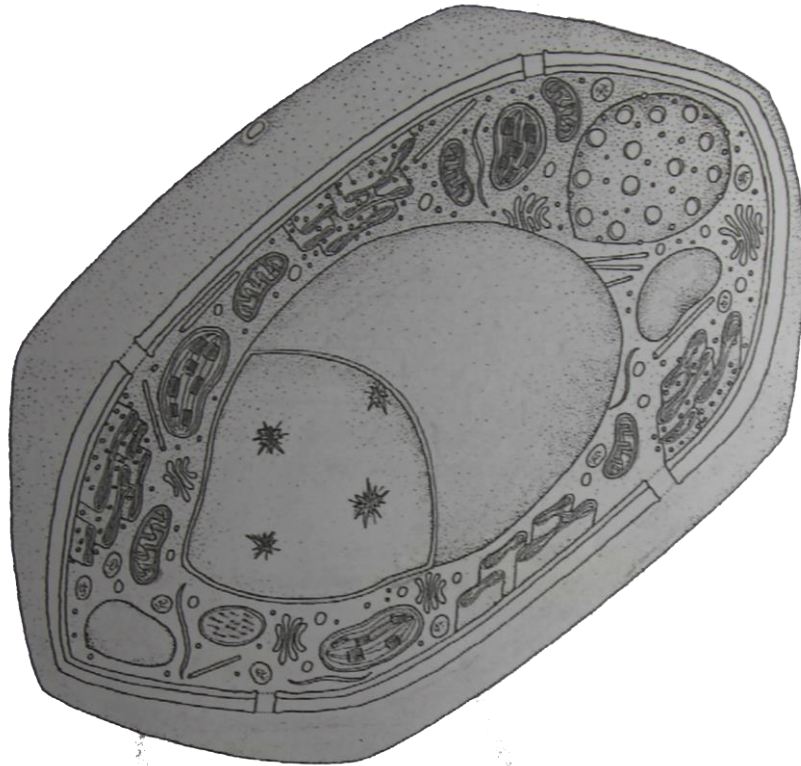
- สังเกตรูปร่างของเซลล์ และลักษณะของออร์แกเนลล์ในเซลล์สัตว์และเซลล์พืชในแผนภาพ ลองจินตนาการว่าออร์แกเนลล์ต่าง ๆ นั้นมีขนาดและรูปร่างอย่างไรในเซลล์ของสิ่งมีชีวิต
- พิจารณากำหนดสีที่จะใช้ระบายสีชื่อออร์แกเนลล์และออร์แกเนลล์ภายในแผนภาพเซลล์ โดยใช้สีเดียวกันสำหรับชื่อออร์แกเนลล์และ โครงสร้างออร์แกเนลล์ในเซลล์ที่เป็นชนิดเดียวกัน รวมทั้งพิจารณาใช้สีอ่อนและสีเข้มให้เห็นชัดเจน
- จดเส้นชื่อออร์แกเนลล์ในแผนภาพ และเขียนชื่อออร์แกเนลล์นั้น ๆ กำกับให้ถูกต้อง
- สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ของออร์แกเนลล์ในเซลล์ และเขียนคำอธิบายสั้น ๆ ลงใน Foldable ที่ออกแบบเองให้เหมาะสมกับการนำเสนอ

แผนภาพโครงสร้างและออร์แกเนลล์ในเซลล์สัตว์

1. CELL MEMBRANE	6. ENDOPLASMIC RETICULUM
2. CYTOPLASM	7. RIBOSOME
3. NUCLEUS	8. GOLGI BODY
4. CHROMATIN	9. VACUOLE
5. MITOCHONDRIA	10. CENTRIOLE

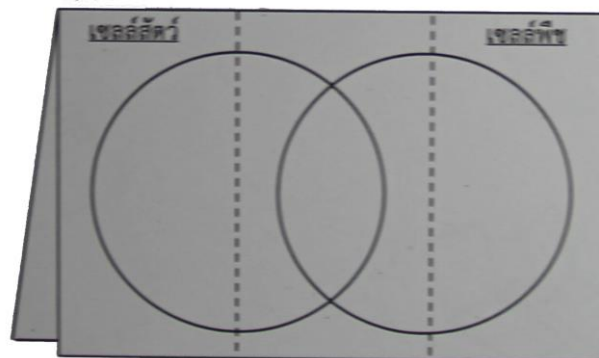
แผนภาพโครงสร้างและออร์แกเนลล์ในเซลล์พืช

1. CELL WALL	7. VACUOLE
2. CELL MEMBRANE	8. RIBOSOME
3. CYTOPLASM	9. GOLGI BODY
4. NUCLEUS	10. ENDOPLASMIC RETICULUM
5. MITOCHONDRIA	11. CHROMATIN
6. CHLOROPLAST	

คิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และนำเสนอ

- นำเสนอผลการวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของโครงสร้างเซลล์และออร์แกเนลล์ในเซลล์สัตว์และเซลล์พืช โดยเขียนแผนผังเวนน์ลงในกระดาษ Foldable นำติดไว้ที่สมุด เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และนำเสนอ

- ร่วมกันร้องเพลงเชลล์ จิตเส้นใต้คำสำคัญและหน้าที่ในเพลง
- เขียนสรุปความรู้ที่ได้จากเพลง ลงในกระดาษ Foldable ที่ออกแบบเอง

เพลง “เชลล์”

ทำนอง The Farmer in the Dell

แปลจากบทเพลงที่เขียนโดย ดร.ซินดี ฮอฟเนอร์ มอสส์ (Cindy Hoffner Moss, Ph.D.)

สร้อย : ทุกชีวิตเกิดจากเชลล์ ทุกชีวิตเกิดจากเชลล์ แม้ว่าจะมีความแตกต่าง แต่ทุกชีวิตเกิดจากเชลล์

1. เชื้อหุ้มเชลล์นั้นแสนสำคัญ มีไขมันกับโปรตีนที่เรามองเห็น เป็นโครงสร้างมั่นคง ปลอดภัย เชื้อหุ้มเชลล์เป็นกุญแจสำคัญ	2. ไชโทพลาซิมมีอยู่เต็ม ดูดั่งแม่น้ำของชีวิต มีน้ำแร่ธาตุมากมาย อยู่เต็มในไชโทพลาซิม (สร้อย)
3. นิวเคลียสดูจดังสมอง บรรจุดีเอ็นเอ โครโมโซม ควบคุม ดูแล สั่งการ นิวเคลียสจึงเป็นดังสมอง	4. ไรโบโซมนั้นเล็กนิดเดียว เป็นแหล่งผลิตโปรตีน เดิบโต ซ่อมแซม และเอ็นไซม์ ไรโบโซมทำได้หมดเลย
5. อีอาร์ คือ เส้นทาง ลำเลียงทุกอย่างได้ดี ฮะ...ต้องบรรจุใส่ถุงก่อนสิ อีอาร์ คือ เส้นทางลำเลียง (สร้อย)	6. กอลจิบอดีแสนซึ้งซ่า ต้องคัดแยกโปรตีนบรรจุถุง เพื่อการหลั่งหรือเก็บไว้...โอ้ กอลจิบอดีทำงานหนัก...โอ้...โน
7. ไมโทคอนเดรียนี้มีพลัง สร้างพลังงานออกมามากมาย เปลี่ยนกลูโคสเป็นเอทีพี ให้เป็นพลังงานของเชลล์ (สร้อย)	

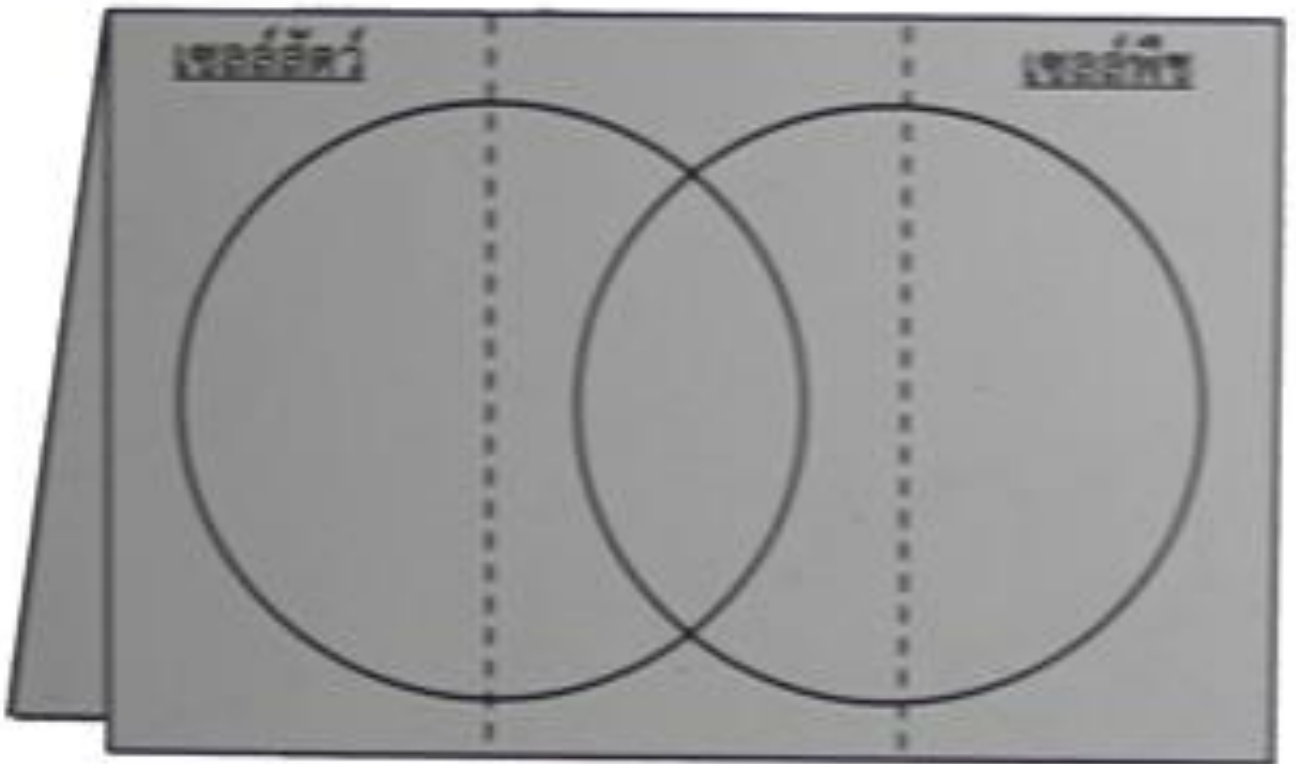
ออร์แกเนลล์และหน้าที่สำคัญของออร์แกเนลล์ที่เรารู้จักจากเพลงมีอะไรบ้าง (เขียนเป็นภาษาอังกฤษ)

.....

.....

เซลล์สัตว์ (Animal Cell)

เซลล์พืช (Plant Cell)

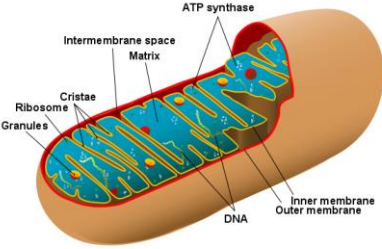
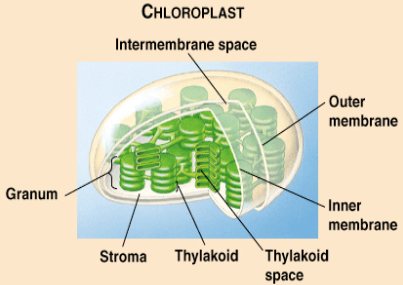
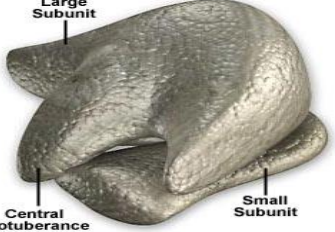
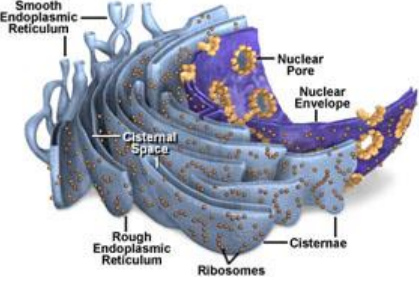
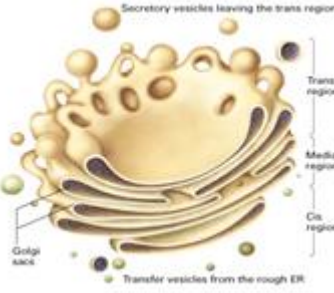
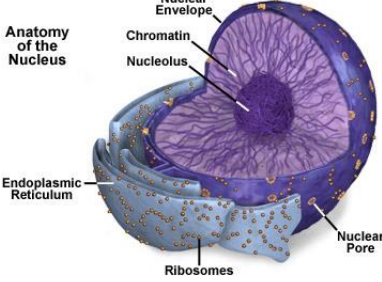
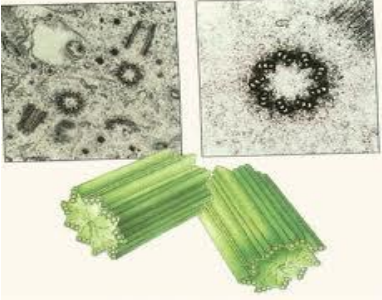
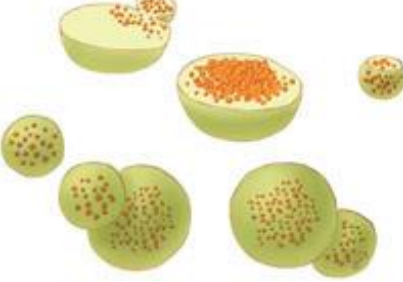
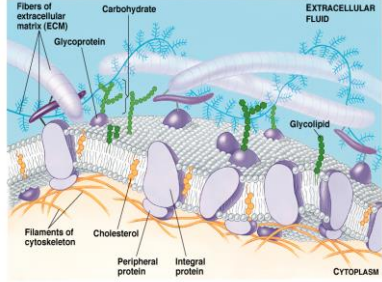

เกม “เซลล์”

- พิจารณาบัตรภาพและบัตรข้อความอธิบาย นำบัตรภาพและข้อความที่สัมพันธ์กันมาเรียงต่อกันจนครบ กลุ่มใดต่อได้ถูกต้องและหมดก่อนเป็นผู้ชนะ
- เขียนสรุปความรู้เกี่ยวกับเซลล์ที่ได้เรียนรู้จากเกมลงใน Foldable นำไปติดที่ผนังห้อง

รูปภาพ	ชื่อออร์แกเนลล์	ลักษณะการทำงาน

<p style="text-align: center;">1</p> 	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">CHLOROPLAST</p> 	<p style="text-align: center;">3</p> <p style="text-align: center;">Ribosome Structure</p> <p style="text-align: center;">Figure 1</p>
<p style="text-align: center;">4</p> 	<p style="text-align: center;">5</p> 	<p style="text-align: center;">6</p> <p style="text-align: center;">Anatomy of the Nucleus</p>
<p style="text-align: center;">7</p> 	<p style="text-align: center;">8</p> 	<p style="text-align: center;">9</p>
<p style="text-align: center;">ไมโทคอนเดรีย (MITOCHONDRIA)</p>	<p style="text-align: center;">คลอโรพลาสต์ (CHLOROPLAST)</p>	<p style="text-align: center;">ไรโบโซม (RIBOSOME)</p>
<p style="text-align: center;">เอนโดพลาสมิกเรติคูลัม (ENDOPLASMIC RETICULUM)</p>	<p style="text-align: center;">กอลจิบอดี (GOLGI BODY)</p>	<p style="text-align: center;">นิวเคลียส (NUCLEUS)</p>

เซนทริโอล (CENTRIOLE)	ไลโซโซม (LISOSOME)	เยื่อหุ้มเซลล์ (CELL MEMBRANE)
สลายน้ำตาลกลูโคสในกระบวนการหายใจระดับเซลล์ เพื่อให้พลังงานกับเซลล์	เปลี่ยนพลังงานแสงไปเป็นพลังงานเคมีในกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสง	แหล่งสังเคราะห์โปรตีน
ขนส่งสารเคมีต่าง ๆ ระหว่างเซลล์ และภายในเซลล์ มีพื้นที่ผิวขนาดใหญ่สำหรับปฏิกิริยาเคมีต่าง ๆ ในเซลล์	แยกประเภทและบรรจุผลผลิตต่าง ๆ ของเซลล์ เพื่อขนส่งภายในและออกนอกเซลล์	ศูนย์ควบคุมการทำงานของเซลล์ ภายในมีสารพันธุกรรม
ช่วยในการเคลื่อนของโครโมโซม ขณะที่มีการแบ่งเซลล์ระยะเมทาเฟส ของเซลล์สัตว์	ย่อยสลายและกำจัดเซลล์เสื่อมสภาพและสิ่งแปลกปลอมต่าง ๆ	ควบคุมการผ่านของน้ำ สารอาหาร และสารต่าง ๆ เข้าและออกจากเซลล์